

Zondagmorgenbijeenkomst,
Groep A. 28 October 1956.

Goeden morgen, vrienden.

Op deze zondagmorgenbijeenkomst zullen wij ons gedeeltelijk ook richten naar het tijdseigen, naar het optreden dus van de verschillende feestdagen als Allerheiligen en Allerzielen.

Het is voor mij lang geleden geweest, dat ik op aarde heb mogen vertoeven in de periode, dat ook Jezus op aarde leefde. Sedert die dagen heb ik meerdere incarnaties moeten doormaken, maar de betekenis van hetgeen ik in die dagen heb geleerd is voor mij voortdurend duidelijker geworden. En waar wij deze ochtend dan toch ook de esoterische zin van Jezus' leer gezamenlijk willen volgen, zult U met mij als gastspreker genoeg moeten nemen.

De eerste maal dat ik Jezus heb gezien was in een dorp. Het was in de avond en zoals een vreemdeling meestal doet, ging hij naar de dorpsbron toe om zich daar een ogenblik te onderhouden met de mannen, de vrouwen en de kinderen, die daar plegen samen te komen. De invloed van Jezus was iets buitengewoons zelfs in die dagen, ofschoon hij nog niet bekend was als een groot wonderleraar. Wel predikte hij, maar hij was nog niet verdreven uit de scholen, uit de plaatsen van bijeenkomst. Het is dan ook geen wonder, dat ik als eerste impressie U voorleg Jezus' interpretatie van de Mozaïsche wet. Deze heeft zeer zeker onrust veroorzaakt in onze kleine gemeente en ze heeft misschien ook meegewerkt aan het uitstoten van Jezus uit de eigenlijke Joodse gemeenschap.

Hij sprak ons dan over Mozes en hij zeide: "Toen hij opging tot de Heer op Sinaï en het volk in de vlakte zijn God verloochende, vond hij daar de tafelen der Wet. Maar ik zeg U: Niet nieuw is de Wet en slechts gegeven voor het volk der Joden. Want Israël verloochent de Wet; maar de wereld hoort haar.

'Gij zult geen vreemd beeld voor de ogen stellen,' zo zegt de Heer. Een vreemd beeld is niet alleen het beeld, dat men houdt in steen of hout, het is niet alleen het schilderwerk, waarmede men mensen en dieren afbeeldt." (Dit laatste was een zekere steek op sommige wetgeleerden, die ook in onze plaats woonden.) "Gij meent, dat slechts het beeld der stof gevaarlijk is en ons afbrengt van de Vader. Maar ik zeg U: de grootmachtige Heer wordt verdreven door de begeerten, die gij in Uw harten draagt. En indien gij trots staat en zegt: 'Ziet, ik ben een belangrijk mens,' dan hebt gij een vreemd beeld voor de Vader gesteld. Dan hebt gij vóór de machtige Heer het beeld van Uw eigen onbetekenendheid gezet en aanbidt gij Uzelve, maar niet Uw God."

Deze interpretatie was zeer zeker schokkend. Er waren bij ons enkelen, die rijk waren en van edele familie en die zich, als de gebedsriemen waren aangedaan, verheerlijkten omdat zij zo groot waren geworden in het oog van de Heer. Het gemurmer van verzet heeft dan ook vele ongeregelheden reeds in deze bijeenkomst veroorzaakt. Maar Jezus liet zich zeker daardoor niet hinderen. Zo zei hij o.a. tot hen: "Eert Uw vader en Uw moeder. Maar zijt gij slechts geboren uit de vrouw, die U gedragen heeft en de man, die gij vader noemt? Is het niet de aarde, die U

moederlijk behoedt en leven geeft? Is het niet de kracht uit het Al en de stralende kracht van de zon, die U voortdurend de kracht geven, waardoor gij kunt bestaan? Ik zeg U, meer vaders en moeders hebt gij, dan gij U kunt voorstellen. Want alle krachten in het Al, geboren uit de Grootmachtige, werken samen, opdat gij kunt bestaan. En eren zult gij al deze krachten, die voor Uw bestaan noodzakelijk zijn."

Over de echtelijke trouw sprak Jezus het volgende: "Gij zult geen ontucht plegen. En - zo zegt de Wet - ge zult geen ontuchtig begeren in U dragen. Maar gij, die begeert, zijt ontuchtig achter de gezichten, die vol vroomheid ons aanstaren. Want gij begeert en dit begeren verwerpende in gedachten, meent gij goed te zijn. Gij verlustigt U in dromen als de ouderlingen, toen Suzanna in het bad door hen werd beloerd. Ik zeg U: wanneer gij niet leert deze gedachten te beheersen, zijt gij niet beter dan de dieren des velds."

Ook dat is zeker een pijnlijk onderwerp. Want hoeveel mannen zitten niet gaarne in de avonduren, wanneer de vrouwen naar de bron gaan om water te halen en aanschouwen de sierlijkheid van hun ledematen met een verkapt begeren.

Ook over goederen had hij wat te zeggen. "Gij zegt: 'Ik ben goed. Want wanneer het jaar is gekomen, geef ik alles vrij, wat ik verworven heb. Geen slaaf blijft in mijn huis, geen schuldgebundene. Geen schuld meer draag ik.' Maar ik zeg U: 'Gij zult niets begeren van hetgeen Uw naaste behoort. Noch zijn goed, noch zijn leven, noch zijn gade.' En gij begeert. En omdat gij van dit begeren ritueel afstand doet, om onmiddellijk daarna Uw begeren weer te versterken, denkt gij, dat gij gehoorzaamt."

Ik hoop, dat ik in deze kleine fragmenten van deze eerste lezing, die ik van hem hoorde, deze eerste voorlezing van de Thora en verklaring, een beeld heb gegeven van de opstandige Jezus. De Jezus, die niet tevreden was met de mensheid en die de Wet aanvaardde.

Maar al te vaak hoor ik zeggen, dat de Tien Geboden, door Mozes eens ontvangen, niet meer van kracht zijn in de moderne wereld, want dat Jezus daarvoor in de plaats één gebod heeft gesteld: Heb Uw naasten lief gelijk Uzelven. Maar hij aanvaardde al deze wetten, want zij zijn de vervanging van zijn groot gebod. Dit kwam nog duidelijker naar voren, toen ik hem enige tijd later hoorde spreken bij het meer van Tiberias, waar ik toen vertoefde in mijn kleine zwerfende nederzetting, waarmee vele ververs en wevers gingen van plaats tot plaats om hun diensten aan te bieden. Ik heb niet alles, wat Jezus tot de menigte zeide, gehoord. Ik was laat. Maar ik weet, dat hij mij toestond met hem en zijn leerlingen te vertoeven gedurende de nacht, toen ze zich legerden rond een klein vuur. En toen hoorde ik hem het volgende verklaren:

"Wanneer ik U zeg: 'De wet is liefde,' dan verklaar ik U hiermede de eenheid aller dingen. Er kan geen grens bestaan. Wanneer ik zeg: 'De Vader is buiten mij en ik sta buiten de Vader,' dan kan ik smeken om Zijn gunst, maar Hij kan mij niet horen. Wanneer wij echter zeggen: 'Vader, ik aanvaard U in alle dingen, Uw raadsbesluit en Uw wet,' dan zijn wij in de Vader. En wanneer wij in de Vader leven, zo hoort Hij niet slechts, zo kent Hij al ons wezen en al ons begeren. En Zijn wil zal alles voor ons voeren, zoals het door Hem wordt beschikt en bestemd."

Iemand - ik weet niet, of het een van de leerlingen was - meende daarop Jezus te moeten vragen, of de mens dan nog vrij was. Jezus antwoordde: "Vrij zijt gij om God te aanvaarden of te

verwerpen. Maar wie zich tot de Vader bekent, hij bezit zijn vrijheid en offert ze op. Ge zult altijd vrij zijn om heen te gaan vanuit Zijn huis, vanuit Zijn kracht en Zijn liefde. Maar de wijze begeert dit niet. Want wat deert het ons, als een wereld ondergaat, als het lijden ons slaat, en wij zijn één met de Vader? Doch indien wij niet één zijn met Hem, wat baat het ons, of alle bezittingen der wereld ons toebehooren?"

Wat later op de avond, nadat nog veel was gesproken over vrijheid van wil, gaf Jezus een kleine gelijkenis, die niet is opgetekend door de velen, die zijn leven later beschreven hebben. Het was misschien een eenvoudig beeld.

Hij zei: "Ziet ge dit vuur? Toch is het hout dood, het leeft niet meer. Maar ziet, (en hij nam een dood stuk hout) als ik het hier werp in de vlammen, dan zal dit kostbare branden en in de vlam leeft het. Wanneer het dooft, blijft er een weinig as en de as is de vruchtbaarheid van de akker. De vlam zelf is opgegaan in de lucht. Zo zijn ook wij. Zonder God, zonder aanvaarden van God, zijn wij dood. Wij leven even zo weinig als het hout, dat ge daar hebt verzameld. Het zijn een paar armzalige brokstukken van een leven, dat onderging. Maar indien wij het in contact brengen met het vuur, zo leeft het opnieuw, schoner en edeler, krachtiger. Het gaat op in het grote Al en niemand zal het terugvinden. Maar het zal nooit ondergaan.

Gij zult sterven. Maar indien ge sterft en gij zijt één met de Vader, zijt ge als het hout, dat op het vuur geworpen wordt. Gij wordt gereinigd en verteerd. Wat van U achterblijft op de wereld is geluk en vruchtbaarheid voor al, wat op de wereld leeft. Maar Uw geest - na een vlammend opgaan in het Al - is één met de Vader, Die het Al doordesemt."

Hieruit heb ik toen begrepen, hoe Jezus de wereld beschouwde. Maar ik kon het toen nog niet onder woorden brengen. Nu - enkele levens verder - durf ik het althans te proberen.

In Jezus' ogen zijn wij wel degelijk vrij om ons eigen bestaan te voeren, onze eigen weg te gaan. Maar naarmate wij meer onze eigen weg gaan zijn wij sterker afgezonderd van God, van het Grote, het Allerhoogste. Het resultaat is dan ook, dat wij "dood" zijn. Ons leven is geen werkelijk leven in het cosmissch bestel. Het is de nauwe beperking van ons eigen bestaan. En alle leerstellingen van Jezus, zoals ik die heb leren kennen, voeren ons steeds weer terug hiervan. Steeds weer terug uit de nauwe beperking van het eigen wezen naar de grote vrijheid, die wij kunnen bereiken, indien wij één zijn met God.

Misschien is het goed, dat ik van de filosoof Comenius, die ik in een later leven heb gekend, hier een kleine spreuk weergeef. Hij zeide ons: "Zij, die vrij willen zijn, strijden zozeer voor de vrijheid, dat zij hierin zichzelf verliezen en vergeten. Zo blijft hen geen enkele vrijheid over dan voor de vrijheid te streven. Maar wie zich buigt als een halm voor de wind, zal zich oprichten wanneer de wind ophoudt. Hij blijft zichzelf, één en geheel. Zij, die voor de vrijheid strijden, gaan aan de vrijheid onder. Zij, die de onvrijheid ondergaan en de vrijheid in hun hart bewaren, zullen altijd vrij zijn."

Ik heb hierin een echo teruggevonden van Jezus' eigen leven. Het gaat ons niet om wat wij kunnen verwerven. Het is er niet om te doen, wat ge in de wereld bent of worden kunt; zelfs misschien niet om wat ge in de wereld veranderen kunt. Het gaat

om de heilige voorstellingen, die je in jezelf draagt. De grote begrippen en krachten, die je eigen wezen voortdurend in stand houden. Die je in staat stellen alle geweld te ondergaan zonder gebroken te worden.

Aardig is het misschien ook nog om uit mijn laatste leven een gezegde van de oude Isaäc Newton aan te halen. Hij zeide n.l. tot enkelen van zijn leerlingen (en ik, als kleine jongen, mocht daarbij staan): "Wanneer wij zoeken naar sterkte en naar kracht, kunnen wij dat nooit vinden in het onbuigzame. Want al hetgeen star is, breekt, hoe sterk het ook is. Doch dat, wat mee kan geven, wat souplesse heeft, kan veel groter druk verdragen en terugkeren tot zijn oorspronkelijke staat. Wanneer een wet in onze ogen onveranderlijk is," voegde hij daaraan toe, "kunnen wij deze wet breken. Maar wanneer een wet zich voortdurend blijft aanpassen aan al ons streven, is zij voor ons ook onoverwinnelijk."

Ik haal het daarom aan, omdat dit juist voor Uw eigen leven en in de moderne tijd toepasselijk blijkt. Wij kunnen niet verwachten, dat alle wetten eeuwig zijn. Er zijn echter wetten, die voor ons een zeer groot belang hebben. Wetten, die wij niet durven breken of waarvan wij niet geloven, dat zij ooit kunnen worden opgeheven. Toch zijn deze wetten, die zo voortdurend onveranderlijk lijken, geen echte wetten. Het zijn eenvoudig toestanden, die tijdelijk zich als statisch op onze weg voordoen. Op het ogenblik, dat wij deze toestand van statisch zijn doorbreken, bestaat de wet niet meer.

Elke cosmische wet moet dynamisch zijn en dus voortdurend zich aanpassen aan het totaal van gebeuren, het totaal van mogelijkheden en toestanden. Wat voor ons schijnbaar onoverkomelijke moeilijkheden zijn, wat voor ons schijnbaar onoverkomelijke perken en palen zijn, kunnen wij overwinnen. Dat zijn geen werkelijke hinderpalen. Slechts datgene, wat ons steeds ontvlucht, wij niet kunnen bereiken, kunnen wij beter met rust laten. Hetgeen steeds voor ons weglucht, is een wet, die wij niet kunnen overschrijden. Een wet, die wij niet kunnen bereiken, maar misschien - uiteindelijk - eers kunnen begrijpen. En ik meende, dat ik dit de laatste keer, dat ik Jezus zag, heb teruggevonden.

Hij was toen al een groot man geworden en had o.a. enkele zieken genezen in een kleine plaats, waar de zieken samenkwamen om genezen te worden. Hij zei toen op een vraag: "Heer, hoe geneest gij hen?" het volgende:

"Waar men in zichzelf bewust is van schuld en zonde, daar kan ik dit bewustzijn verbrijzelen. Want deze kracht heeft de Vader mij gegeven. En waar de zonde niet meer leeft in de mens, zal zijn lichaam gezond zijn."

Toch had hij er enkelen zonder genezing laten heengaan. Toen werd hem gevraagd: "Maar waarom hebt gij dan dezen laten heengaan, Heer?" En toen zeide hij tot ons: "Ziet, dezen erkennen hun zonden niet en rechtvaardigen zich in eigen ogen. Deze leugen kan ik niet overwinnen. Deze kracht heeft de Vader mij niet gegeven. Maar in Zijn naam kan ik alles overwinnen, wat erkend wordt. Het niet-erkende ontvlucht mij. Zo zullen dezen eerst het bewustzijn van hun schuld moeten vinden, voor zij de verlossing kunnen vinden in de Heer-in-ons."

Jezus geloofde werkelijk en oprecht (daar ben ik van overtuigd), dat hij één was met de Vader. Zijn hele leven heeft hij altijd weer aan de Vader opgedragen. In de Vader is hij steeds opgegaan. Maar hij wist, ^{dat} er krachten zijn, die alleen kunnen wer-

ken in onszelf en die wel met Gods kracht versterkt kunnen worden, maar die niemand - behalve de Vader Zelve misschien - kan veranderen. Dat is ons eigen bewustzijn.

Het bewustzijn in ons acht Jezus als het belangrijkste, dat er bestaat. Het is beter, dat wij zondig zijn en ons van onze zonden bewust, dan dat wij in onze onschuld - of beter gezegd in ons zelfbedrog - ons voorhouden goed te zijn, terwijl het kwaad in ons woont. Het eerste is te vergeven, is te veranderen en te verbeteren. Het tweede is onvergeeflijk, omdat hij, die de waarheid niet aanvaardt, in leugen zichzelf verdringt.

Hierbij heeft Jezus een verdeling gemaakt tussen goed en kwaad. Niet zoals de mens dit doet. Maar in de zin van: Goed is al datgene, wat erkend is; kwaad is alles, wat men niet erkennen wil. Ik geloof, dat voor een begrip van zijn leerstellingen en zijn leven, ook deze regelen noodzakelijk zijn. En daarom ben ik blij van mijn kant uit voor U dit korte betoog te mogen houden, hopende dat het voor U een grotere bewustwording en verbetering zal zijn.

Ik dank U dan nu voor Uw welwillende aandacht en geef U over aan de tweede spreker, die in tegenstelling tot het normale - hij verzocht mij U dit mede te delen - de Allerzielen-gedachte binnen deze beperkte kring met U zal beschouwen. Een goede zondag.

- - - - -

Goeden morgen, vrienden.

(het Pastoorke).

Zoals onze vriend zoëven al zei, ik zou juist met U zo vooraf wat willen praten over Allerheiligen en Allerzielen. Dat zijn kerkelijke feesten. En ik zou het U niet kwalijk nemen, wanneer U zoudt zeggen: "Nu ja, die Allerzielen, daar houden we ons maar aan; en die Allerheiligen, die gooien we maar weg." Dat moogt U ook doen. Maar niet zonder dat U begrijpt, wat er eigenlijk voor een verschil is tussen deze waarden.

Kijk eens. Onze moeder, de Heilige Kerk, eert de heiligen. Degenen dus, die in het leven overwonnen hebben. Maar die heiligen zijn ook de helpers der mensheid. In kerkelijke taal is de heilige Uw voorspraak vaak op een bijzonder terrein voor vervulling van Uw verlangen bij God. Een heilige doet dan ook wonderen. Ja, het is zelfs zo, dat je om heilig verklaard te worden na je dood, wonderen gedaan moet hebben. Dat past natuurlijk wel in het kerkelijk beeld, maar het is voor ons zo lastig om dat kerkelijk beeld helemaal vast te houden.

Nu kunnen we het gaan vertalen op een manier, dat het wel aanvaardbaar is. Allerheiligen is het feest van de lichte geest. Het feest van de geest, die alleen nog tot deze aarde terugkeert om wat te geven.

Eigenlijk is het ondeugend van mij, maar volgens deze stelregel ben ik heilig. En dat is nog niets bijzonders, maar ik merk er zelf zo helemaal niets van. Ach, misschien zijn er onder U ook wel heiligen, wie weet. Maar U weet er zelf ook niets van. We weten alleen, dat we licht hebben, dat we vreugde hebben, dat we in de naam Gods mogen werken op de wereld. En dat is ook het belangrijkste.

Dan is het anders met de arme zielen, die op de Allerzielendag herdacht worden. De kerk omschrijft het als volgt: Allerzielen is een feest van onthouding en bidden, waarbij wij God smeken de zielen uit het vagevuur te verlossen en in te doen gaan tot Zijn rijk.

Dat is kerkelijk weer. Dat houdt in, dat er ook nog mensen of zielen zijn, waar je toch geen goed meer aan doet. Die in de hel zitten.

Als wij dit omzetten, zeggen we: Allerzielenfeest is uitdrukkelijk het feest van de lijdende, van de sombere, in duister gevangen entiteiten. En daarom is er een verschil tussen deze dagen: Allerheiligen is de dag, waarop de mensheid ontvangt, Allerzielen is de dag, waarop de mensheid geeft!

In de Orde houden wij niet zo aan deze verdelingen. Och ja, simpele zielen zoals ik denken daar nog wel aan, en houden zich daar ook nog wel aan. Maar och... wij menen eigenlijk, dat Allerheiligen en Allerzielen op één dag vallen. Een dag, die vaak voorkomt, n.l. 364 of 365 maal in een jaar. Want is het niet altijd zo, dat de geest in het duister in haar wanhoop een beroep doet op de mensheid, op de wereld, op de geest. Zij lijdt toch altijd. Zij zoekt toch altijd naar een uitweg uit dat lijden. Dan is het toch wel duidelijk, dat de arme geesten niet op één dag in het jaar maar op elke dag in het jaar recht hebben op hun lichtje.

Maar....onze vriend Henri merkt hier op: "Dat zou een veel te dure kaarsenrekening worden." En ik kan dat met hem meevoelen. Want een kaarslicht betekent toch niets. Het is zo heidens, als je denkt met een kaarsje wat te doen voor een in het duister dolende. Dat is het ouderwetse brandoffer. Het bezweren van geesten eigenlijk met vuur. Neen, dat geeft geen licht. Wat licht geven kan - en het ook doet - is ons eigen wezen.

Wanneer ik zo naar beneden kijk en ik krijg zo het gevoel in mij: "Ach...wat hebben jullie het zwaar," en ik denk:

"Ach God, kòn ik ze maar helpen," dan is er al een lichtje. Want als ik zeg: "God, kòn ik ze maar helpen," dan wil ik ze immers helpen. En God leeft in mijn hart. Dan help ik ook.

Daarom moet de mens op aarde eigenlijk wat meer denken juist aan die arme zielen, niet alleen met vrome woorden. Vrome woorden zijn dingen, daar leer je bang voor te zijn.

Toen ik nog mijn kleine kudde probeerde te leiden op aarde, toen hadden we iemand, die buitengewoon mooie woorden had. Toen had ik eens een keer een heel arm gezin. Ik ben naar die man toegegaan en heb gezegd: "Mijn waarde heer, ommetwille van Jezus vraag ik U: help deze mensen aan woonruimte, help ze aan een onderdak, aan wat spijs en drank, aan wat arbeid.

Toen kwamen de mooie woorden: "Maar die man drinkt en die vrouw vervult haar kerkelijke plichten niet, eerwaarde."

Ik zei toen: "Denkt U, dat Jezus ze daarom zou wegsturen?"

"Ik ben Jezus niet," zei hij, " ik heb niet zijn kracht, eerwaarde, noch zijn inzicht. Wie ben ik, dat ik mij in de weg van Gods wil zal stellen, die Zich zo kenbaar aan dezen vervult."

Toen heb ik gezegd: "Waarde vriend, wanneer ik lees in het Evangelium, wat Jezus zei tot de Farizeeërs, dan wordt het mij zwaar om het hart, wanneer ik Uw woorden hoor. Want met recht zei hij: 'Gij wit-gepleisterde graven.' Ik werd niet gauw

boos, ik ben geen boos mannetje. Maar dat was mij te erg.

Zo zijn er heel veel mensen, die denken: "Ach, die arme geest, die moet toch haar noodlot, haar fatum, haar karma, enz. doormaken. Daar kunnen wij niets aan doen, dus waarom zouden we ons druk maken. Nu ja, één dag in het jaar, dan doen wij er eens wat aan." Neen. Elke dag in het jaar een kleine daad stellen.

Maar het is ook elke dag Allerheiligen. Dat is van menselijk standpunt uit ongetwijfeld veel prettiger. En voor ons misschien ook wel. Want we mogen niet slechts op één dag de mensheid helpen. Indien in ons een bewustzijn is van die grote wereld met haar nood, haar ellende, haar behoeften, dan mogen we helpen zonder meer. Wij die gezegevierd hebben in de stof, wij die de duistere sferen hebben overwonnen. Zoals de kerk zegt, de zegevierende kerk, zo zou ik willen zeggen: de zegevierende geest. De geest, die zichzelf zover heeft overwonnen, dat zij het goddelijk licht kan aanvaarden. Deze geest mag U steeds en voortdurend helpen. Wanneer ge hulp nodig hebt, moogt ge altijd aan deze vragen. Maar dan moet ge ook werkelijk - en nu moet U mij niet kwalijk nemen dat ik dat zo zeg - dan moet ge ook werkelijk het licht blijven dienen, ook zelf.

Heeft Jezus ons niet gezegd: "Ge zult Uw licht niet onder een korenmaat plaatsen. Wanneer ge geestelijk bewustzijn bezit en niemand deelt er in, vooral degenen, die in het duister leven, dan is het niets waard. En wanneer Uw lichtje geestelijk misschien maar zó klein is, nog kleiner dan van mij, (dat kan haast niet, maar stel U dat nu eens voor) één heel klein vonkje, dan kan dat al een leidster worden voor iemand, die helemaal geen licht heeft. Zo'n klein vonkje is voldoende om een ander, waarin misschien de kracht voor een groot licht zit, te ontsteken, zodat die dan tot een baken voor de mensheid, voor de geest wordt. Daarom mogen we ons geestelijk lichtje, ons vermogen om te helpen, niet eenvoudig maar wegbezemen.

Eigenlijk moet je Allerzielen en Allerheiligen op één dag en op elke dag vieren. Altijd in Uw zwakte een beroep doen op Gods lichtende heirscharen, de geesten, die Hij reeds doet delen in Zijn heerlijkheid, Zijn glorie, Zijn licht. En gelijk Uw kracht geven aan hen, die nog geen licht bezitten. Met Uw daden, met Uw woorden. Dan komt er werkelijk beweging in de zaak. Want door het licht, dat ge geeft, zult ge licht moeten ontvangen. Maar Gods licht is beter, dan wat gij kunt geven. Zo zult ge steeds reiner en zuiverder worden. En het licht, dat ge anderen geeft, wordt steeds reiner en zuiverder. Je manier van leven, leven tussen het licht en het duister, is voor de stof de weg tot bewustwording.

En wanneer we dan de volgende week overal op aarde weer het Miserere horen zingen, wanneer weer overal klinkt het Requiescat in Pace, laten we dan voor onszelf zeggen: "Ja, dat is de buitenkant; maar wat er binnenin zit, daar gaat het om." Dat is bij mij toch ook. Ik kan het niet nalaten, wanneer ik zo met U samen ben, om uiting te geven aan mijn innerlijke toestand, waarin ik dan weer de zegen uitspreek. Maar het gaat niet om het gebaar en om de woorden. Het gaat om wat er hier van binnen zit. En dat is bij mij een grote liefde voor al wat leeft, voor al wat lijdt. En een grote liefde voor God. En bij U zal het dat ook zijn. Zoek dan Uw eigen gebaar. Maar zoek vooral de innerlijke kracht. Daar gaat het om.

Nu zal ik U niet langer weghouden van deze - in Nederland

zo weinige en korte ogenblikken. - van zonnenschijn. Maar ouderwets blijf ik toch. En daarom.....(de zegen wordt zeer zacht uitgesproken). Ouderwets, maar van harte gemeend. Een zalige, een gezellige, een gezegende zondag samen.

- - - - -

Goeden morgen, vrienden.

Ik geloof dat er na de beide voorgaande sprekers vandaag niet veel meer te zeggen overblijft. Uiteindelijk, wat de eerste spreker theoretisch naar voren bracht, belééft de tweede spreker. En de stellingen, die de eerste verkondigt zijn de praktijk, van hetgeen de tweede naar voren brengt.

We weten allemaal, hoe het met ons gaat. We weten allemaal wel, dat we falen. En dat we op een gegeven ogenblik ook weer slagen, waar we eigenlijk dachten het niet klaar te spelen. Daarom zou ik van mijn kant zeggen: Laten we niet te veel woorden gaan verspillen. Laten we bewaren, wat er gezegd is. Laten we deze bijeenkomst maar gaan sluiten. Niet omdat er niet meer te zeggen zou zijn. We kunnen nog uren doorpraten. Maar omdat wat er gezegd is, naar ik meen voldoende is.

Maar nu hoort er ook de traditie bij van deze bijeenkomsten en die zegt, dat we moeten sluiten met het Schone Woord. Ik zou dat dan ook gaarne voor U doen in meditatieve vorm. Onderwerp door U te geven.

Vrijheidsstrijd i.v.m. al hetgeen wat er nu gebeurt in Oost-Europa, opdat wij onze gedachten één kunnen maken met hen, die daar lijden.

VRIJHEIDSSTRIJD.

Strijd voor de vrijheid. Maar wat is vrijheid eigenlijk? Is vrijheid een waan? Waar je ook leeft en hoe je ook leeft, van de hoogste sfeer tot de laagste, van de grofste stof tot de ijlstte materie, blijft vrijheid beperkt. Strijden we dan werkelijk voor vrijheid, of strijden we voor iets, dat in ons leeft?

We dromen allemaal van vrijheid. Vrijheid van zorgen, vrijheid van leed, vrijheid om te gaan waar we willen, vrijheid om te doen wat we willen. Daar strijden we voor. De dagelijkse strijd om het bestaan is in werkelijkheid een strijd om vrijheid. We geven ons hele wezen in ruil voor een vrij zijn van de dingen, die we niet begeren.

En wanneer dat nu niet gaat? Wanneer je nu alles offert en alles geeft en wat je terugkrijgt zijn slechts de lege schellen, terwijl de volheid van het begeerde je steeds blijft ontgaan, wat heeft het dan nog voor nut om voort te strijden op vreedzame wijze? Wat heb je dan nog om te leven? Elke stap, die je zet, sleep je onzichtbare ketenen achter je aan. Elk woord, dat je spreekt, moet gekneveld en geblinddoekt zijn, opdat het niet de zwaarte van je strijd en je lijden vergroot. De strijd in het leven tegen de honger. Maar hoe hard je ook strijdt, de honger blijft - voor jou. Je strijdt om wat liefde, wat vertrouwen en wat genegenheid. Maar hoe meer je geeft, hoe meer men je berooft. Dan word je bitter.

Dan word je egoïst, dan ga je haten i.p.v. alleen te zoeken naar vrijheid. Dan zeg je: "Dit belemmert mijn vrijheid en dat," en je begrijpt niet, dat je hetzelfde bent. Dan grijp je naar wapens, dan kom je in het duister samen, met gefluisterde wachtoorden, met angstig kloppende harten. Dan spreek je over opstand, over moord. En je meent, dat je zo de vrijheid wint.

Dan komen er dagen, dat het gloeiende lood vliegt, dagen dat het ratelen van de machinegeweren en het dreunend geronk van tanks en zware motoren tot een soort van heksensymphonie wordt. Je gaat verder, je wordt voortgejaagd. "Vrijheid," schreeuw je en je doot een medemens. "Vrijheid," en je slaat een ruit in. "Vrijheid," je rooft, je steelt, je plundert. En je bent niet vrij. Het is een roes, die je meesleept. Het is een wanhopig verzet. Het is een je wreken op een wereld, die je niet aan kunt.

Zeker. Het geweld doet het geweld misschien een ogenblik zwijgen. Maar wat bereik je dan nog? Op een ogenblik komt dan die kogel en met een plotselinge schrik en een zucht val je neer. Een laatste vurige gedachte zegt: "Als ze de vrijheid maar winnen."

Dan is het voorbij en je bent niet vrij. Je hebt gehaat, je bent vol van drift, van verwarring, je zoudt nog een geweer in je handen willen nemen en voortgaan. Je ziet de vijand, die zo dadelijk één van je mede-strijders zal ombrengen en je zoudt het willen verhinderen en je kunt het niet. Wanhoop, pijn, onbegrip van werkelijke vrijheid.

Soms komt er een ogenblik van licht, een enkel ogenblik, dat je je bewust wordt van een nieuwe werkelijkheid, van een nieuw bestaan. Maar je bent nog steeds bang voor die band. En daarmee is je vrijheidsstrijd een voortdurende opstand tegen alle dingen.

Het mag niet zo zijn. Ware vrijheid is alles aanvaarden en jezelf blijven. Wanneer al deze vrijheidsstrijders zichzelf gebleven zouden zijn, gehoorzaam aan elke regel, aan elke wet, behalve aan de wet, die niet past voor hun wezen, dan zouden ze zonder bloed - hoogstens ten koste van hun eigen bloed - hun wereld veranderd hebben. Nu smoort de wereld in hun eigen bloed en het bloed van anderen, en de haat regeert.

Dat is de tragedie van een vrijheidsstrijd. Een vrijheidsstrijd met wapens en met geweld. Dat is de tragedie van de mens, die zelve bang is voor het geweld van anderen en daarom naar het geweld grijpt.

Wat is dan de ware strijd om vrijheid? Wat is het werkelijke vrij zijn? Niet vrezén.

Er bestaat geen dood. Dood is een waan. Een ogenblik van duisternis, een wijle van rust en een ontwaken, jonger, schoner, edeler en beter, dan je ooit geweest bent, wanneer je alleen het licht van het leven maar wilt aanvaarden. Er bestaat geen werkelijk lijden. Er bestaat alleen maar de angst in je, waardoor je niet kunt verdragen.

Vrij zijn door altijd te gehoorzamen aan wat je weet, dat de ware wet is: gehoorzamen aan de kracht, die in jou werkelijk leeft en bestaat. Dat is vrijheid. Niet het verzet tegen anderen, maar het gehoorzamen aan je hogere Ik. Dat is de ware vrijheidsstrijd.

Degenen, die zich thans vrijheidsstrijders noemen op de vele plaatsen van de wereld, de wrede offerpriesters van misbegrepen nationalisme, de ongelukkige slaven in het verzet tegen hun meesters, zullen dit moeten leren. In dit leven of in een volgend leven, in duister of in licht. Zonder de ware vrijheid kunnen ze niet verder gaan. En ook wij kunnen hen niet helpen. Ook wij kunnen niet verder gaan, voordat die vrijheid in ons allen bestaat.

Werkelijk vrij zijn. Niet gebonden aan wat de wereld je zegt, maar aan wat je zelf als goed voelt. Niet gehoorzamen aan de sociale noodzaak of aan de eis van je lichaam, maar aan hetgeen je weet, dat juist is. Jezelf overwinnend overwin je de wereld. De strijd om vrijheid betekent: jezelf bevrijden van waan, en zo vrij staan in alle wereld, in alle tijd.

En dan komt er een ogenblik van onze grootste strijd: het ogenblik, dat wij onze moeizaam verworven vrijheid moeten leren zien als wat ze werkelijk is. Niet een einddoel, maar een middel. Want onze grootste vrijheid is: het recht om met eigen wil op eigen tijd de vrijheid prijs te geven. De vrijheidsstrijders, die dat leren, bevrijden zichzelf en de wereld. De vrijheidsstrijders, die in geweld trachten te verwerven, gaan onder of zij worden zelf tot knevelaars der vrijheid. Wanneer er in ons dan een ogenblik is, dat wij denkend aan die vrijheidsstrijd willen bidden, laten wij het dan zo zeggen: "God, laat de werkelijke vrijheid, het bewustzijn, leven in de harten van alle mensen; en hun de moed geven zelve vrij te zijn, zonder de vrijheid van anderen te nemen."

Ik hoop, dat ik daarmee aan de door U gestelde eisen heb voldaan. Ik wens U allen een aangename zondag. Wij danken U natuurlijk voor Uw aandacht. En wij verzoeken U in de komende week Uw gedachten te richten op de zielen, die lijden en in het duister zijn; vooral op de zielen, die pas in verwarring zijn overgegaan en die nog niet het bewustzijn hebben, dat nodig is om het licht te aanvaarden. Goeden morgen.

.....